

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta

Zápis o části státní bakalářské zkoušky
Obhajoba bakalářské práce

Student: Petr Vaškovic
Datum narození: 18.02.1989
Identifikační číslo studenta: 42139910

Typ studijního programu: bakalářské
Studijní program: Filozofie
Studijní obor: Filozofie
Zaměření:
Identifikační číslo studia: 313651
Datum zápisu do studia: 08.09.2010

Název práce: Překonání egoismu v utilitarismu
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Obor práce: Filozofie
Vedoucí práce: Mgr. Jakub Jirsa, Ph.D.
Oponent(i): doc. James Hill, Ph.D.

Datum obhajoby : 10.09.2014   **Místo obhajoby :** Praha

Termín: řádný

Průběh obhajoby:

Autor představil svoji práci s názvem "Překonání egoismu v utilitarismu". Práce se zaměřuje na egoismus, který se ukazuje být jednou z ústředních motivujících sil, a to silou veskrze negativní, zabraňující jednotlivci následování jeho morálních soudů. Překonání negativního vlivu egoismu na motivaci a následně i na jednání jednotlivce je možné skrze zaujetí určitého nadosobního hlediska. Tuto tendenci, tedy snahu směřovat k určitému nadosobnímu pohledu na svět, můžeme vypořádat v jistých hybridních verzích utilitarismu (Scheffler a Hare).

Vedoucí, dr. Jakub Jirsa, upozornil, že teze Petra Vaškovic je komplexnější. Práce má za cíl rehabilitovat utilitarismus za pomoci tzv. hybridních teorií Samuela Schefflera a Richarda Hareho, a následně ukázat, že takto reformovaný utilitarismus se dokáže vyvarovat nařčení z egoismu. Práce podle mne postupuje zcela standardně v místech, kde referuje názory filosofů, se kterými se autor rozhodl pracovat (Bentham, Mill, Scheffler, Hare a Williams). Slabší jsou již systematické pasáže, ve kterých se autor pokouší propojit jednotlivé teze do vlastního argumentu. V obhajobě by vedoucí rád slyšel odpovědi na následující otázky: Pokud chce autor zachovat a obhájit utilitaristickou teorii, jaké k tomu má důvody? Proč ji pokládá za hodnou takové obhajoby? Je-li vzdělání klíčovým faktorem, který hybridním utilitaristickým teoriím umožní překonat egoismus, proč nestačí Millův výklad o vzdělání v Utilitarismu? Již zde se ukazuje role vzdělání jako klíčová právě pro překonání sobectví, které nám neumožňuje správně pochopit a přijmout „obecné blaho“ za svůj vlastní cíl. Jaká je výhoda Hareho výkladu oproti Millovi?

Pokud jde o základní pojem práce, není podle oponenta, doc. Jamese Hilla, zcela jasné, že je egoismus definován zcela uspokojivým způsobem, když autor píše, že „egoismus jakožto pojem pro nás bude jednoduše konstatování faktu, že jedinec v určitých situacích jedná na základě svých sobeckých tužeb.“ (s. 23). Sobeckost je zde další (pejorativní) termín, který sotva odpovídá širokému pojmu, který autor zřejmě chce zavést. Problém částečně spočívá v tom, že autor pojímá motivaci v rámci bipolárního schématu, když píše, že „Čím více se vzdalujeme od egoistického jednání, tím více se přibližujeme jednání altruistickému a vice versa“ (s. 8). Neuznává totiž třetí možnost vedle egoismu a altruismu. To bude znamenat, že rodič, který zanedbává svou rodinu kvůli vyššímu cíli jako umění (Paul Gauguin), bude považován za egoistu do stejné míry jako rodič, který se nestará o děti kvůli zábavě v hospodách a klubech. V následující diskusi autor relevantním způsobem odpověděl na výše uvedené námitky a otázky.

Klasifikace obhajoby:

velmi dobře

Předseda komise:

doc. James Hill, Ph.D. (přítomen) .....

Členové komise:

doc. Mgr. Jakub Čapek, Ph.D. (nepřítomen) .....

Mgr. Jakub Jirsa, Ph.D. (přítomen) .....

Mgr. Lukáš Novák, Ph.D. (přítomen) .....